

ВІДГУК

офіційного опонента кандидата педагогічних наук, професора, Школи Олени Миколаївни на дисертацію Ван Сяофея «Реалізація індивідуального підходу в підготовці майбутніх учителів фізичної культури в Китайській народній республіці», подану на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 015 - Професійна освіта з галузі знань 01 Освіта / Педагогіка

Актуальність теми наукової роботи та її зв'язок з галузевими науковими програмами. Стрімкий зліт спортивних результатів представників Китаю на міжнародних спортивних змаганнях протягом останніх років – беззаперечний факт. Модернізація шкільної освіти КНР, яка здійснювалась упродовж останніх двадцяти років, дозволила розробити і вдосконалити власну систему фізичного виховання, яка поєднує у собі національні традиції і новітні підходи, а також кращі апробовані раніше положення. Реалізація нової концепції масового залучення школярів до занять різними видами спорту та рухової активності стала неможливою без докорінної перебудови у закладах вищої освіти саме процесу підготовки майбутніх учителів фізичного виховання. Здійснена реформа забезпечила підвищення професійної компетентності випускників, що у свою чергу обумовило збільшення кількості залучених до занять фізичною культурою і спортом, вплинуло на покращення показників їхнього здоров'я, і стало підґрунтям для економічного зростання Китаю.

Аналіз стану проблеми реалізації індивідуального підходу в підготовці майбутніх учителів фізичної культури в Китайській народній республіці виявив *суперечності* між: необхідністю гармонійного поєднання традиційних китайських практик з фізичного виховання з реалізацію західного підходу, орієнтованого на види спорту, за якими проводяться змагання в світі; поєднанням реалізації індивідуального підходу, що полягає у виконанні відповідної програми та вивченням базових видів рухової активності і спорту необхідних для роботи учителем фізичної культури; врахування індивідуальних особливостей здобувачів при вдосконаленні в обраному виді спорту та бажаннями самих здобувачів. Розробка та впровадження в практику підготовки майбутніх учителів фізичної культури програми індивідуального підходу обумовлено тим, що учні закладів різного рівня освіти можуть самостійно обирати вид спорту для вдосконалення рухових умінь і навичок, зміцнення здоров'я та психологічного стану. Це ставить певні вимоги до підготовки фахівців з фізичного виховання та спорту для професійної діяльності в закладах загальної середньої освіти.

У рецензованій роботі переконливо обґрунтовано актуальність обраної теми, чітко визначено науковий апарат дослідження. Зміст роботи відповідає поставленим завданням, а суть досліджуваної проблеми – темі дисертації.

Дисертаційну роботу виконано як складову частину комплексної програми науково-дослідної роботи кафедри початкової і професійної освіти та кафедри олімпійського і професійного спорту, спортивних ігор та туризму Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди «Інноваційні технології в підготовці фахівців різних галузей» (державний реєстраційний номер: 0120U104987) та «Розробка і обґрунтування технологій зміцнення здоров'я і гармонійного розвитку людей різних вікових і соціальних груп» (№ держреєстрації: 0121U110053). Дослідження також проведено в межах теми науково-дослідної роботи, яка фінансувалася за рахунок державного бюджету Міністерства освіти і науки України на 2017-2018 рр. «Теоретико-методичні основи застосування інформаційних, медико-біологічних і педагогічних технологій для реалізації індивідуального фізичного, інтелектуального і духовного потенціалу та формування здорового способу життя» (№ державної реєстрації 0117U000650) та науково-дослідної роботи, яка фінансувалася за рахунок державного бюджету Міністерства освіти і науки України на 2019-2020 рр. «Теоретико-методичні основи застосування технологій інтегральної спрямованості для самовдосконалення, гармонійного фізичного, інтелектуального і духовного розвитку та формування здорового способу життя людей різних вікових і соціальних груп, в тому числі – спортсменів і людей з особливими потребами» (№ держреєстрації: 0119U100616);

Тему дисертаційного дослідження затверджено вченою радою ХНПУ імені Г. С. Сковороди (протокол № 9 від 22.12.2017 року).

Найбільш істотні наукові результати, що містяться в дисертації.

В результаті проведеного дослідження дисертантом:

- теоретично обґрунтовано та експериментально перевірено ефективність програми реалізації індивідуального підходу в підготовці майбутніх учителів фізичної культури в Китайській народній республіці як наперед продуманий цілеспрямований деталізований план освітньої діяльності, що базується на соціальних потребах збереження здоров'я людини і методологічних підходах (системному, гуманістичному, функціональних систем, загальної теорії підготовки спортсменів, індивідуалізації підготовки спортсменів, психофізіологічні основи спортивної діяльності) та включає в себе мету і результат, мотиви професійної підготовки, структуру, функції, зміст, принципи, методи, форми, контроль та оцінювання, етапи реалізації індивідуального підходу в підготовці майбутніх учителів фізичної культури з урахуванням традиційних китайських практик фізичного виховання;

- уточнено поняття «зміст програми реалізації індивідуального підходу в підготовці майбутніх учителів фізичної культури в Китайській народній республіці» як теоретична частина підготовки, яка передбачає поряд із загальноприйнятими дисциплінами медико-біологічного циклу та іноземних мов, вивчення культурних традицій з фізичного виховання в Китайській народній республіці, та практична частина поєднує поряд із засвоєнням

базових видів спорту, заняття з обраного виду спорту для кожного здобувача вищої освіти, який найбільш підходить до його вдосконалення на основі попереднього спортивного досвіду, рухових здібностей та психофізіологічних можливостей;

– подальшого розвитку набули ідеї реалізації програми індивідуального підходу при вдосконаленні в обраному виді спорту майбутніх учителів фізичної культури Китайської народної республіки: визначення загальної та індивідуальної факторної структури комплексної підготовленості здобувачів в обраному виді спорту, визначення груп здобувачів за ступенем схожості та розрізень між собою за показниками комплексної підготовленості; підбір відповідних засобів тренувального впливу для визначених груп здобувачів.

Нові факти, одержані здобувачем.

Дисертація Ван Сяофея є педагогічним дослідженням, що спрямоване на виявлення цінних ідей і позитивного досвіду підготовки майбутніх учителів фізичної культури КНР та їх творче використання в процесі реалізації програми індивідуального підходу.

Автором дисертації обґрунтована новизна дослідження, наведені наукові підходи до розв'язання визначеної проблеми, спроектовано та реалізовано структурно-функціональну програму реалізації індивідуального підходу в підготовці майбутніх учителів фізичної культури Китайської народної республіки, яка пояснює взаємозв'язки між соціальним замовленням на кваліфікованих учителів, особливостями та специфікою відповідної педагогічної діяльності, необхідністю формування готовності майбутнього учителя до професійної діяльності, організацією якісної підготовки.

Особливостями авторської програми є:

- метою програми індивідуального підходу є підготовка кваліфікованих, конкурентоспроможних фахівців, здатних виявляти й ефективно розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми інноваційного та наукового характеру в галузі фізичної культури і спорту;

- розроблена програма спиралась на індивідуальні анатомо-фізіологічні, психофізіологічні та рухові особливості розвитку здобувачів;

- основний фокус програми індивідуального підходу полягав у надбанні здобувачами спеціальної освіти та професійної підготовки в галузі фізичної культури і спорту, зокрема у професійній діяльності; формування фахівця, який володіє методами наукових досліджень, може аналізувати сучасну наукову провідну літературу та будувати освітній процес згідно основам роботи організму та сучасним досягненням в галузі фізичної культури і спорту.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації.

Аналіз тексту дисертації та змісту публікацій Ван Сяофея дають підстави для висновку стосовно наукової достовірності викладених результатів. Дисертантом опрацьовано 212 наукових джерел, із них – 191 іноземними мовами, на підставі розгляду яких сформульовано власне бачення досліджуваної проблеми.

Обґрунтованість наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, забезпечується належною теоретичною базою, ґрунтовним вивченням і критичним аналізом наукових праць і, загалом не викликає сумніву. Дисертант використовує в роботі загальнонаукові методи – аналіз, синтез, узагальнення, класифікацію та аналогію для характеристики літературної бази досліджуваної проблеми, висвітлення рівня її наукової розробленості, уточнення суті базових понять.

Значення для науки і практики отриманих автором результатів.

Дисертаційне дослідження Ван Сяофея містить нові наукові положення, а обґрунтовані результати у сукупності розв'язують актуальну наукову проблему.

Основні результати дослідження впроваджено в освітній процес факультету фізичного виховання і спорту ХНПУ імені Г. С. Сковороди (акт від 14.06.2021), Лішуйського університету (КНР) (акт від 11.08.2021), ДЮСШ № 13 м. Харкова (акт від 25.08.2021).

Отримані в процесі дослідження дані можуть бути запроваджені до освітнього процесу в системі підготовки, перепідготовки, підвищенні кваліфікації учителів фізичної культури та тренерів-викладачів ДЮСШ. Основні положення і висновки дослідження будуть використані викладачами в процесі вивчення навчальних дисциплін «Теорія і методика обраного виду спорту», «Спортивно-педагогічне вдосконалення», «Теорія і методика фізичного виховання і спорту», «Теорія і методика викладання спортивних ігор», «Педагогіка фізичного виховання», а також тренерами під час організації і проведення тренувальних занять.

Оцінка змісту дисертації, її завершеність загалом.

Дисертація складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (212 найменувань, із них – 191 іноземними мовами). Загальний обсяг роботи становить 241 сторінку, з них основного тексту – 217 сторінок. Розділи дисертації логічно завершені, містять висновки, які відповідають змісту та поставленим завданням дослідження.

У вступі обґрунтовано актуальність теми дисертаційної роботи; показано її зв'язок з науковими програмами, планами, темами; визначено об'єкт, предмет дослідження, його мету та завдання; охарактеризовано методи й організацію дослідження; розкрито наукову новизну одержаних результатів та їх практичне значення; подано інформацію про апробацію роботи, загальні відомості про публікації автора з проблеми дослідження; зазначено структуру дисертації та її обсяг.

У першому розділі – **«Теоретичні питання підготовки майбутніх учителів фізичної культури в науковій літературі»** – дисертант глибоко проаналізував стан досліджуваної проблематики; досить вдало визначені основні напрями розроблення проблеми. Ван Сяофей обґрунтував, з чим ми погоджуємося, проблему відсутності праць, які б розкривали питання підготовки майбутніх учителів фізичної культури до реалізації програми індивідуального підходу в закладах вищої освіти.

У другому розділі – **«Теоретичне обґрунтування програми реалізації індивідуального підходу в підготовці майбутніх учителів фізичної культури в китайській народній республіці»** – дисертант глибоко проаналізував зміст, форми і методи, послідовність реалізації програми індивідуального підходу в закладах вищої освіти КНР.

У третьому розділі – **«Експериментальна перевірка ефективності програми індивідуального підходу в підготовці майбутніх учителів фізичної культури в Китайській народній республіці»** – експериментально доведено ефективність запропонованої програми реалізації індивідуального підходу. Розроблено курс «Обраний вид спорту (баскетбол)», який використано на заняттях з спортивно-педагогічних дисциплін та безпосередньо тренувальних занять.

Педагогічний експеримент із перевірки ефективності програми індивідуального підходу проведено в такі етапи: констатувальний, формувальний, контрольний.

Ефективність реалізації програми індивідуального підходу у експериментальній групі (ЕГ) засвідчує динаміка показників технічної та фізичної підготовленості. Застосування засобів математичної статистики (тест Хі-квадрат, кореляційний, факторний і кластерний аналіз, порівняння середніх) підтвердило достовірність приросту даних в ЕГ та несуттєвий приріст у контрольній групі.

Творчий задум автора досить чітко виявляється у всіх компонентах наукового апарату: в обґрунтуванні актуальності, визначенні мети, завдань, об'єкта, предмета, теоретичних засад дослідження.

Дисертаційна робота Ван Сяофея за своїм змістом і формою є завершеним самостійним дослідженням.

Дискусійні положення та зауваження до змісту дисертації.

Позитивно оцінюючи дисертаційну роботу, слід зазначити певні дискусійні положення та побажання:

1. В першому розділі при аналізі проблеми підготовки учителів фізичної культури було б доцільним більш чітко визначити основні підходи та розбіжності в дослідженнях українських та китайських учених з даної проблематики, їх праці та невирішені проблеми.

2. В поданій дисертації варто було б ретельніше висвітлити аспекти урахування специфіки організації фізичного виховання в школах КНР.

3. Характеризуючи зміст програми індивідуального підходу, доречним було б зіставити його зі змістом освітньої програми підготовки українських здобувачів спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура)

бакалаврського рівня.

4. На наш погляд, варто було б глибше висвітлити перспективи практичного використання досвіду реалізації програми індивідуального підходу в підготовці учителів фізичної культури в закладах вищої освіти КНР.

Висловлені зауваження не мають принципового характеру, тому не можуть істотно вплинути на загальну високу оцінку виконаної роботи.

ВИСНОВОК

Отже, є всі підстави вважати, що дисертаційна робота «Реалізація індивідуального підходу в підготовці майбутніх учителів фізичної культури в Китайській народній республіці», подана на здобуття наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 015 – Професійна освіта, є самостійною, завершеною науковою працею, яка за своїм змістом, рівнем новизни, теоретичного і практичного значення отриманих результатів відповідає чинним вимогам «Порядку проведення експерименту з присудження ступеню доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06 березня 2019 року № 167, а її автор, Ван Сяофей, заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 015 – Професійна освіта.

Офіційний опонент:

кандидат педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри фізичного виховання та
спортивного вдосконалення Комунального закладу
«Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради

Олена ШКОЛА

Підпис	Олени Школи
Засвідчую	А.Синіченко
Начальник відділу кадрів	А.Синіченко
« 8 » листопада	20 21 рік